Č.j.: S 31/99-230 V Brně dne 23. 5. 1999

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení čj. S 31/99-230, zahájeném dne 14. 4. 1999 na návrh účastníků řízení společnosti KORYNA nábytek, a. s., se sídlem Koryčany, Masarykova 260, okres Kroměříž a paní Šárky Tlachnové, bytem Buk 17, 377 01 Jindřichův Hradec, podle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve spojení s § 12 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb., ve věci schválení dohody, obsažené ve „Smlouvě o franchisingu“, která byla uzavřena dne 2. 1. 1999 mezi společností KORYNA nábytek, a. s. , se sídlem Koryčany, Masarykova 260, okres Kroměříž a paní Šárkou Tlachnovou, bytem Buk 17, 377 01 Jindřichův Hradec, evidenční číslo živnostenského listu 3303/03/95/0985 ze dne 26. 9. 1995, která je dohodou mezi soutěžiteli ve smyslu ust. §3 odst. 4 písm. b) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb., po zjištění potřebných podkladů ve smyslu ust. § 32 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení („správní řád“) a poté, co byla účastníkům řízení dána možnost vyjádřit se k předmětu řízení a k výsledkům šetření, vydává, jako orgán příslušný podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. a) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb., toto

r o z h o d n u t í :

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže podle ustanovení § 3 odst. 5 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb., dohodu, obsaženou ve „Smlouvě o franchisingu“, která byla uzavřena dne 2.1. 1999 mezi společností KORYNA nábytek, a. s., se sídlem Koryčany, Masarykova 260, okres Kroměříž a paní Šárkou Tlachnovou, bytem Buk 17, 377 01 Jindřichův Hradec, evidenční číslo živnostenského listu 3303/03/95/0985 ze dne 26. 9. 1995, která je dohodou mezi soutěžiteli ve smyslu ustanovení § 3 odst. 4 písm. b) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb a která spočívá v provozování prodejny značkových výrobků KORYNA na území města Jindřichův Hradec a okolí,

s c h v a l u j e.

Odůvodnění :

Dne 14. 4 1999 byl Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „úřad“) doručen písemný návrh společnosti KORYNA nábytek, a.s., se sídlem Koryčany, Masarykova 260, okres Kroměříž,(dále jen „KORYNA“) a paní Šárky Tlachnové, bytem, Buk 17, 377 01 Jindřichův Hradec, evidenční číslo živnostenského listu 3303/03/95/0985 ze dne 26. 9. 1995, (dále jen „paní Tlachnová“), na zahájení správního řízení ve věci schválení dohody. Dohoda je obsažena ve „Smlouvě o franchisingu“, která byla uzavřena dne 2.1. 1999 mezi společností KORYNA a paní Tlachnovou (dále jen „smlouva“) a je dohodou mezi soutěžiteli ve smyslu ustanovení § 3 odst. 4 písm. b) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb. (dále jen „zákon“). Předmětem smlouvy je prodej výrobků společnosti KORYNA na území města Jindřichův Hradec a blízkého okolí. Stranami smlouvy a účastníky řízení jsou společnost KORYNA jako “poskytovatel“ a paní Tlachnová jako „nabyvatel “.

V roce 1997 úřad posuzoval uzavření dohody mezi společností KORYNA, akciová společnost, se sídlem Vyškov, Masarykovo nám. 22 a paní Tlachnovou. V tomto období výrobní organizace KORYNA prodávala své výrobky prostřednictvím své dceřinné společnosti KORYNA, akciová společnost a franšízová smlouva byla uzavřena dne 4.9.1997 mezi touto odbytovou organizací KORYNA, akciová společnost a paní Tlachnovou. Rozhodnutím úřadu čj. S 104/97-230/72 ze dne 22.1.1998, které nabylo právní moci dne 12. 2. 1998, byla tato dohoda schválena.

Od 1. 1. 1999 společnost KORYNA přebrala veškerou tuzemskou i zahraniční obchodní síť své dceřinné společnosti KORYNA, akciová společnost. Společnost KORYNA nyní vyrábí i sama zajišťuje přímý prodej svých výrobků a má zájem na pokračování obchodní činnosti formou franšízového způsobu prodeje. Z toho důvodu požádali účastníci řízení o schválení dohody, obsažené ve smlouvě.

Úřad oznámil v souladu s ustanovením § 11 odst. 1 písm. j) zákona žádost o schválení dohody dne 28. 4. 1999 v Obchodním věstníku č.17/99. Do doby vydání tohoto rozhodnutí úřad neobdržel k posuzované dohodě žádné připomínky.

S výsledky šetření byli účastníci řízení seznámeni dne 6. 5. 1999 ve smyslu § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) a v souladu s § 12 odst. 6 zákona. K výsledkům šetření nevznesli účastníci řízení žádné připomínky.

Charakteristika subjektů

Účastník řízení KORYNA je výrobcem a dodavatelem značkového dřevěného kuchyňského nábytku, dále lékařského nábytku a speciálních výrobků na základě individuálních zakázek. Dodávky zboží jsou realizovány prostřednictvím 33 vlastních prodejen, 3 prodejen na základě franšízové smlouvy a ostatních prodejen různých spolupracujích firem.

Paní Tlachnová podniká na základě živnostenského listu, kde je vymezen předmět podnikání jako obchodní činnost – koupě zboží za účelem prodeje a další prodej, kromě případů, vyžadujících zvláštní oprávnění.

Relevantní trh

Pro posouzení možného dopadu uzavřené smlouvy na soutěžní prostředí se úřad zabýval analýzou relevantního trhu, která je založena na samostatném posouzení tří aspektů - výrobkového, geografického a časového.

Věcné vymezení relevantního trhu

zahrnuje všechny výrobky nebo služby, které spotřebitel pokládá z hlediska jejich vlastností, cen a jejich předvídaného účelu použití za shodné, zaměnitelné nebo vzájemně nahraditelné.

Úřad konstatuje, že předmětem smlouvy je dřevěný kuchyňský nábytek. Úřad se zabýval možnou zaměnitelností dřevěného kuchyňského nábytku s jinými druhy výrobků. Nejbližším substitutem je kovový kuchyňský nábytek, který se od dřevěného odlišuje zcela jiným vzhledem, kvalitou zpracování, i užitnými vlastnostmi - životností a údržbou. Dřevěný kuchyňský nábytek je kvalitnější a působí lepším estetickým dojmem než nábytek kovový. Zatímco kovový kuchyňský nábytek si kupují zákazníci jen jako určité provizorium, nebo často z finančních důvodů, dřevěný kuchyňský nábytek je zákazníky považován za kvalitní, často luxusní s vysokou cenou. Z těchto důvodů nelze považovat kuchyňský nábytek dřevěný a kovový za shodný, zaměnitelný nebo vzájemně nahraditelný. V současné době se v obchodní síti kovový kuchyňský nábytek vyskytuje ve velmi omezeném rozsahu. Další vzdálenější náhrady dřevěného kuchyňského nábytku představují různé skříňkové sestavy. Ty však již nevyhovují některým specifickým potřebám v kuchyni – např. zabudování dřezu, elektrospotřebičů, uskladnění příborů apod. a jako substitut by byly použitelné pouze ve velmi omezeném rozsahu, nikoli pro komplexní zařízení kuchyně.

Geografické a časové vymezení relevantního trhu

Geografický trh zahrnuje území, kde podmínky soutěže jsou dostatečně homogenní a které může být odlišeno od ostatních území zejména tím, že podmínky soutěže na těchto jiných územích jsou zřetelně odlišné. Na žádné části trhu nebyly zjištěny nehomogenní podmínky, proto je trh vymezen územím České republiky.

Z časového hlediska je nutné vzít v úvahu i minulý a očekávaný vývoj trhu v čase. Úřad žádné změny v této oblasti nezjistil, jedná se tedy o trh trvalý.

Na základě výše uvedených skutečností byl relevantní trh pro účely správního řízení vymezen z hlediska:
výrobkového: trh dřevěného kuchyňského nábytku
geografického: území České republiky
časového: trvalý, s pravidelně se opakujícími dodávkami.

Na vymezeném relevantním trhu působí kromě společnosti KORYNA společnost JITONA, a. s. Soběslav a desítky drobných dodavatelů dřevěného kuchyňského nábytku tuzemské produkce. Dále se na vymezeném relevantním trhu vyskytují dodavatelé importovaného kuchyňského nábytku. V roce 1998 zaujímal dovoz podíl 20%. Dohoda se vztahuje na podíl na zásobování trhu daného zboží v objemu menším než 5 % celostátního trhu daného zboží.

Právní posouzení

Úřad konstatuje, že podstatou franšízové smlouvy je licenční smlouva k právům průmyslového a duševního vlastnictví, vztahující se k obchodní značce, logu a know-how, zpravidla kombinovaná s omezením vztahujícím se na zásobování nebo nákup zboží.

Úřad konstatuje, že posuzovaná smlouva svým obsahem patří mezi tzv. franšízové smlouvy. Podle smlouvy je KORYNA - poskytovatel franšízy - na základě licenční smlouvy uživatelem ochranné známky KORYNA. Poskytovatel postupně vytváří obchodní systém, sestávající ze sítě právně samostatných podnikatelů (nabyvatelů licence), kteří prodávají výrobky a poskytují související služby. Předmětem posuzované smlouvy je právo prodávat výrobky na území města Jindřichův Hradec a blízkého okolí, používat při prodeji výrobku postupy a materiály stanovené poskytovatelem a přísně dodržovat úroveň prodeje. Dále je nabyvatel oprávněn a povinen používat při prodeji výrobků ochrannou známku, obchodní jméno, reklamní hesla apod.poskytovatele.

Smlouva vykazuje znaky, které bývají součástí franšízových smluv. Smlouvy o franšíze obvykle obsahují určitá ustanovení, která jsou v rozporu se soutěžním právem. V legislativě Evropské Unie, která má se smlouvami o franšíze dlouhodobější zkušenosti, se pro tento typ smluv uplatňuje tzv. skupinové vynětí podle čl. 85 odst. 3 Smlouvy o EHS. Ten vyjímá některé smlouvy z absolutního zákazu čl. 85 odst. 1. V případě franšízových dohod byla bloková výjimka pro tyto dohody udělena nařízením EHS č. 4087/88 Komise z 30. 11. 1988 o použití čl. 85 odst. 3 Smlouvy o EHS na skupiny dohod o franšíze s platností od 1. 2. 1989. Také český zákon o ochraně hospodářské soutěže pamatuje v § 6a na obecné výjimky ze zákazu povolené vyhláškou úřadu. Úřad dosud žádnou skupinovou výjimku pro určité typy dohod nepovolil, proto danou franšízovou smlouvu posuzoval individuálně.

Úřad nejdříve zkoumal, zda smlouva neobsahuje omezení ve smyslu § 3 odst. 1 až 3 zákona, pro které by byla *ex lege* zakázaná a neplatná (např. dohodu o určování cen franšízantovi pro konečného spotřebitele). Úřad dospěl k závěru, že omezení tohoto druhu smlouva neobsahuje.

Dále úřad zkoumal, zda by realizací předložené dohody mohlo dojít k podstatnému omezení hospodářské soutěže, resp. vyloučení hospodářské soutěže ve vztahu k podstatné části relevantního trhu, případně, zda dohoda nepovede k zablokování trhu, tj. vyloučení dodávek ostatních soutěžitelů na tento trh.

Závazky omezující soutěž spočívají především v poskytování výhradního území nabyvateli, což mu umožňuje soustředit své úsilí na přidělené území. Nabyvatel prodává a užívá při poskytování služeb zboží vyrobené a dodané poskytovatelem podle jeho instrukcí a nesoucí jeho ochrannou známku. Tím umožňuje vybudovat síť, ve které se realizuje prodej

smluvního zboží. Tento závazek je přijímán pouze s ohledem na zboží, které je předmětem smlouvy.

Dohoda obsažená ve smlouvě zlepšuje distribuci zboží a poskytování služeb, neboť umožňuje dodavateli plánovat prodej zboží s větší přesností a v delším časovém horizontu a je zárukou, že požadavky odběratele budou pravidelně uspokojovány. Rovněž spotřebitelé mají zaručen spravedlivý díl výsledných výhod, protože zásobování je pravidelné a smluvní zboží je možno obstarat snadněji a rychleji. Na relevantním trhu je zajištěn spotřebitelům dostatečný přístup ke zboží konkurujícímu smluvnímu zboží z franšízové dohody (paralelní dodávky), a posuzovaná dohoda nepředstavuje výraznější narušení hospodářské soutěže.

Úřad dospěl k závěru, že dohoda nepředstavuje omezení vstupu na trh pro ostatní soutěžitele a nebrání ani spotřebitelům získat zboží konkurujících výrobců.

Na základě posouzení všech skutečností a podkladů dospěl úřad k závěru, že posuzovaná dohoda je dohodou, která má **racionalizační charakter**. Jedná se o dohodu mezi soutěžiteli, posuzovanou dle ustanovení § 3 odst. 4 písm. b) zákona, které zavádí režim pro posuzování dohod, které se týkají racionalizace hospodářské činnosti. Důvodem pro zavedení tohoto režimu je ta skutečnost, že omezení, jež tato dohoda zakládá, je nižší intenzity a zpravidla přináší současně prospěch i spotřebitelům. Základním obecným kritériem je skutečnost, že dohoda nevede k podstatnému omezení soutěže. Základní podmínkou pro schválení dohody je tedy fungování účinné soutěže na daném relevantním trhu.

Dohoda podle § 3 odst. 5 zákona podléhá schválení úřadem, který je oprávněn schválení odepřít v tom případě, pokud zjistí, že dohodu je nutno kvalifikovat jako dohodu spadající pod všeobecný zákaz § 3 odst. 1 zákona. V ostatních případech lze schválení odepřít pouze pro přítomnost některé ze skutečností obsažené v § 5 odst. 3 zákona.

Jak plyne z uzavřené smlouvy, přinese tato dohoda zejména posun úrovně kultury prodeje, služeb a odbornosti poradenství i u nevlastního prodejního místa na úroveň rovnocennou vlastní prodejní síti KORYNA. Z uvedených skutečností plynou zákazníkovi záruky prodeje zboží se zaručenou kvalitou, s garancí použití, s vysokým standardem služeb, včetně standardní estetické úrovně prodeje. Rozšířením prodejní sítě výrobků KORYNA o další prodejní místa dojde ke snížení nákladů na dopravu objednaného zboží k zákazníkovi (zákazník platí dopravu z prodejního místa).

Smlouva dovoluje spotřebitelům přiměřeně se podílet na výhodách z ní vyplývajících, protože spojuje výhodu jednotné prodejní sítě s existencí obchodníků osobně zainteresovaných na účinném fungování jejich firem. Stejnorodost sítě a neustálá spolupráce (poradenství, školení, konference za účelem výměny zkušeností a názorů na prodej smluvních výrobků) mezi poskytovatelem a nabyvatelem zajišťuje stálou kvalitu výrobků a služeb. Spotřebitelé mohou dle libosti jednat s kterýmkoli poskytovatelem zboží v prodejní síti.

Úřad po posouzení dohody obsažené ve smlouvě a všech dalších podkladů, jakož i rozboru možných dopadů dohody na hospodářskou soutěž na vymezeném relevantním trhu dospěl k závěru, že posuzovaná dohoda nepovede k podstatnému omezení ani vyloučení hospodářské soutěže na daném trhu. Rovněž nebyly shledány důvody ve smyslu § 5 odst. 3 zákona, pro které by schválení dohody mohlo být odepřeno. Ze všech uvedených důvodů úřad rozhodl, jak je ve výroku uvedeno.

Poučení o opravném prostředku

Podle ustanovení § 61 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), lze proti tomuto rozhodnutí do 15 dnů po jeho doručení podat rozklad k předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Ing. Stanislav Hladík, CSc.
pověřený řízením III. výkonného odboru

Rozhodnutí obdrží:
1 x KORYNA nábytek, a. s., Masarykova 260, 768 05 Koryčany
1 x paní Šárka Tlachnová, Buk 17, 377 01 Jindřichův Hradec
1 x spis